

УЗАГАЛЬНЕННЯ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ

Підприємницька діяльність завжди пов'язана з ризиком, обумовленим наявністю ряду факторів, вплив яких на результати діяльності не можна заздалегідь точно визначити. Ризик є елементом результатів виконання будь-якого управлінського рішення внаслідок того, що невизначеність – це неминуча умова господарювання. Ризик є наслідком невизначеності. Прояв ризикової ситуації полягає у відхиленні фактичних значень критичних показників від нормального, стійкого, середнього або альтернативного рівня. Узагальнений концептуальний підхід до управління ризиком для підприємств складається з:

- 1) виявлення на основі аналізу впливу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства й можливих наслідків підприємницької діяльності, що знаходяться в ризиковій ситуації;
- 2) розробка заходів, що не допускають або запобігають, або зменшують розмір збитку від впливу до кінця неврахованих ризикових факторів, непередбачених обставин;
- 3) реалізація такої системи адаптації підприємства до ризиків, що дозволяє не тільки нейтралізувати або компенсувати негативні ймовірні результати, а й максимально використовувати шанси на одержання високого доходу [1, с. 67].

Тобто управління ризиками представляє собою процеси, які пов'язані з ідентифікацією, аналізом ризиків та ухваленням рішень, які включають максимізацію позитивних і мінімізацію негативних наслідків настання ризикових подій [3].

Процес управління ризиками зазвичай включає наступні етапи, які наведені на рис.1:

1. Планування управління ризиками – вибір підходів і планування діяльності по управлінню ризиками.
2. Ідентифікація ризиків – визначення ризиків.
3. Оцінка ризиків: якісна та кількісна. Якісний аналіз ризиків і умов їх виникнення з метою визначення їх впливу на успіх. Кількісний аналіз вірогідності виникнення і впливу наслідків ризиків.
4. Планування реагування на ризики – визначення процедур і методів по ослабленню негативних наслідків ризикових подій і використанню можливих переваг.
5. Моніторинг і контроль ризиків – моніторинг ризиків, визначення ризиків, що залишаються, виконання плану управління ризиками і оцінка ефективності дій по мінімізації ризиків.

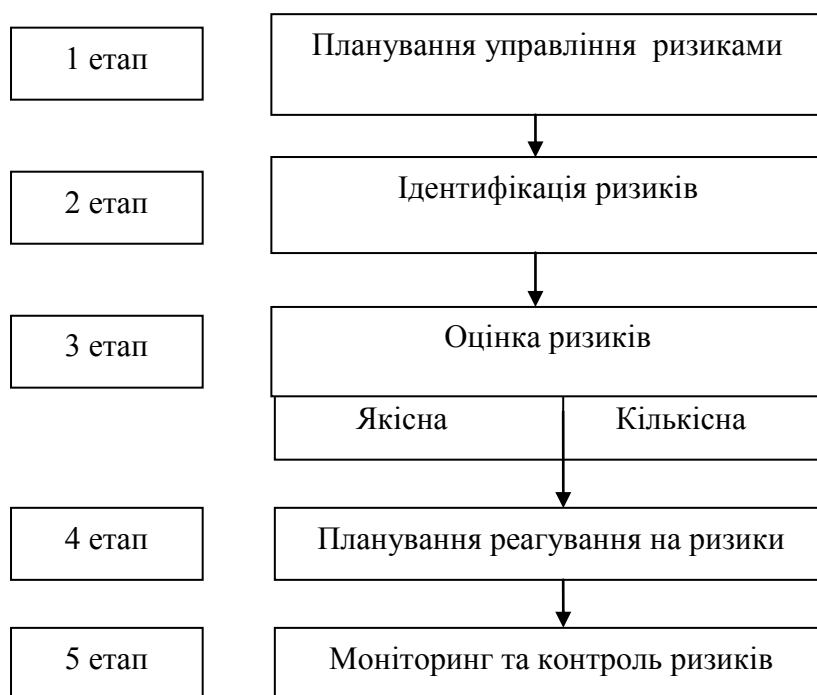

Рис. 1. Етапи процесу управління ризиками

Якщо говорити саме про управління фінансовими ризиками, то це специфічний функціонально-організаційний блок у структурі моделі фінансового менеджменту на підприємстві, що відповідає за виявлення, ідентифікацію, оцінку та нейтралізацію фінансових ризиків при здійсненні

операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також сукупного ризику фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання в ринковому середовищі [2].

Політика управління фінансовими ризиками підприємства являє собою частину загальної фінансової стратегії, що полягає в розробці системи заходів щодо нейтралізації можливих негативних фінансових наслідків ризиків, пов'язаних зі здійсненням різних аспектів фінансової діяльності.

Формування і реалізація політики управління фінансовими ризиками передбачає здійснення наступних основних заходів [4]:

- 1) ідентифікація окремих видів ризиків, пов'язаних з фінансовою діяльністю підприємства;
- 2) оцінка широти і вірогідності інформації, необхідної для визначення рівня фінансових ризиків;
- 3) вибір і використання відповідних методів оцінки імовірності настання ризикової події по окремих видах фінансових ризиків;
- 4) визначення розміру можливих фінансових втрат при настанні ризикової події по окремих видах фінансових ризиків підприємства;
- 5) дослідження факторів, що впливають на рівень фінансових ризиків підприємств;
- 6) встановлення гранично припустимого рівня фінансових ризиків по окремих фінансових операціях та видах фінансової діяльності підприємства;
- 7) вибір і використання внутрішніх механізмів нейтралізації негативних наслідків окремих видів фінансових ризиків;
- 8) вибір форм і видів страхування окремих фінансових ризиків підприємства;
- 9) оцінка результативності нейтралізації й організація моніторингу фінансових ризиків.

Таким чином, можна стверджувати, що система управління ризиком може забезпечувати виконання цілого ряду управлінських заходів підприємства. Тобто, вона може виступати як основа всієї управлінської діяльності підприємства, тому що на її базі будується управлінська стратегія і система контролю.

Література:

1. Коюда В. О. Система управління економічними ризиками на підприємстві / В. О. Коюда // Економіка розвитку. – 2006. – № 2(38). – С.67 –71.

2. [Поддєрьогін А. М. Фінансовий менеджмент \[Електронний ресурс\] / А. М. Поддєрьогін // Економико-правовая библиотека. – Режим доступу: \[http://www.vuzlib.net/fm_P/9-4.htm\]\(http://www.vuzlib.net/fm_P/9-4.htm\).](http://www.vuzlib.net/fm_P/9-4.htm)
3. Управление рисками, риск-менеджмент на предприятии [Электронный ресурс] // Сайт «Риск24». – Режим доступа: [http://www.risk24.ru /index.htm](http://www.risk24.ru/index.htm)
4. Фінансовий менеджмент (конспект лекцій) [Електронний ресурс] // Українська електронна бібліотека. – Режим доступу: <http://libr.org.ua/book/104/3011.html>.